

Eg vil ha rytme!

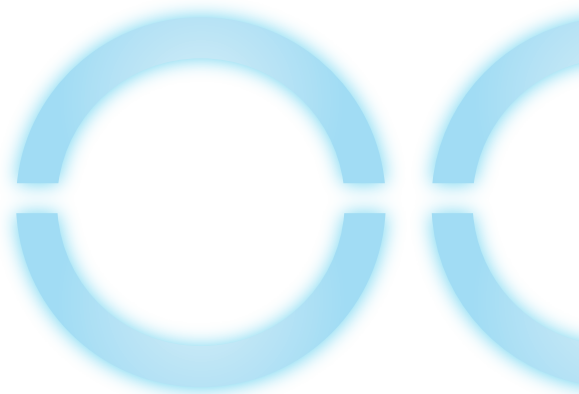
Eg vil ha ord!

1.-2. klasse

Nynorsk kultursentrum / Nynorsksenteret

Dette er eit undervisningsopplegg som kan brukast i samband med DKS-produksjonen *Eg vil ha rytme! Eg vil ha ord!*. Opplegget består av eit førearbeid og eit etterarbeid. Det er sjølv sagt råd å ta bort delar av opplegget og tilpasse det til eigen kontekst. Til dømes kan ein velje berre éin av leikane til oppvarming, eller å nytte ferdige instrument framfor å lage egne til etterarbeidet.

Tid: Om lag ein time førearbeid og ein time etterarbeid.

Førearbeid (før DKS-framsyninga)

Røkvisittar

- Presentasjon med film av Runar Gudnasson og elevar
- Utskrifter av *Kort med ord som kan klappast*

Køyreplan

- Oppvarming:
 - Ta fram presentasjonen. Bruk fyrste bilete/ slide som bakgrunn medan ein gjer oppvarminga. Dei andre bilete/ slidesane inneheld filmen av Gudnasson og oppgåver til denne
 - Samle elevane i ein sirkel slik at alle kan sjå både kvarandre og storskjermen. Læraren er også med i sirkelen
- Introduksjon
- Filmframsyning
- Set rytme til ord
- Avslutning

Oppvarming

Vel ein eller fleire oppvarmingsaktivitetar:

Kviskreleik

- Læraren kviskrar eit ord i øyra på naboen, og så skal dette kviskrast vidare til ordet kjem tilbake til læraren. Har ordet forandra seg?

Rimeordleik

- Læraren seier: *No skal vi prøve å finne ord som rimar. Eg seier: Hus, og spør den neste eleven som kan seie til dømes mus. Kor lenge klarer vi å finne ord som rimar?* Når det stoppar opp, får neste elev seie eit nytt ord.

Rytmeleik

- Elevane seier namna sine, og først klappar læraren rytmen i namnet. Deretter klappar alle i lag.

Introduksjon

Forklar kva de skal gjere, og at de skal lære om ord, rim og rytme.

Diskuter:

- *Kva er eit ord? Kva er rim?* (forklar at det er noko med at slutten på ordet er likt).
- *Kva er rytme?*

La gjerne elevane diskutere to og to før ein let nokon svare.

- *Vi skal snart sjå ei framsyning som heiter «Eg vil har rytme! Eg vil har ord!». Det er Runar Gudnason som har laga førestillinga. Han er mellom anna kjent for å drive med rap-musikk. Kva er rap-musikk?*

Filmframsyning

Skift til PowerPoint-sliden med filmen.

1. Før filmframsyninga

- *Her er ein film som Runar Gudnason har laga saman med elevar frå skular på Sunnmøre.*
Kanskje de kan gjette kven som er Runar Gudnason?

2. Spel filmen

Dersom tekniske utfordringar finn de også filmen her:

https://www.youtube.com/watch?v=dbF_KRvIkVQ

3. Etter filmframsyninga

- *Kva la de merke til? Kva handlar denne songen om, trur de?*
Kvifor trur de at songen handlar om det?
- *Kva slags song var dette, trur de?*
- *Kvifor hadde menneska i videoen bunadar og flagg?*
- *Vis songteksten og forklar ord som kan vere vanskelege, eller spør elevane om dei høyrde eller las ord dei ikkje skjønnte.*

Set rytme til ord

- *Songen de såg og høyrde er gammal, men også litt ny. Det elevane rappar er nytt, og det som dei syng er gammalt. Men begge delar brukar rim og rytme!*

Del ut utskrifter av «Kort med ord som kan klappast». Der er bilete av ord som elevane skal finne rytmen til. La dei arbeida i par, og be dei klappe rytmen til orda. Kanskje kan dei finne eit rimord som høver også? Alle skal få klappe ordet sitt.

Avslutning

Høyr songen på nytt.

Etterarbeid (etter DKS-framsyninga)

Lag eit eige instrument og ha ein rytmekonsert. Dersom ein ikkje har tid eller høve til å laga eit instrument, kan ein sjølv sagt bruke rytmeinstrument som er tilgjengelege på skulen. Ein kan dekorere instrumenta ein har laga dersom ein ynskjer det.

Lag eit instrument

Læraren kan velje eit eller fleire instrument de skal lage. Elevane kan få i heimelekse før timen å ha med til dømes ein vedkubbe, skeier eller syltetøylokk, avhengig av kva instrument de vel å lage.

Maracas

Du treng: boksar med lok (til dømes tablettboksar, små pappøskjer- eller brusflasker med kork), tørka erter eller bønner eller småsteinar.

- Putt erter, bønner eller steinar i boksane, så kan ein riste på boksane og lage ein rytme!

Maracas 2

Du treng: nøtter med skal, som til dømes valnøtter, tråd, limpistol, grein.

- Lim ein tråd fast i kvar av nøttene
- Knyt og lim nøttene fast til den eine enden av greina
- Rist på greina slik at nøttene lagar lyd.

Tromme

Du treng: ballong, hermetikkboks eller likande (pass på skarpe kantar), strikk, blyant.

- Trekk ballongen over opninga på hermetikkboksen med ein strikk, så kan du slå på den med ein blyant, og vipps så har du ei tromme.
- Du kan også slå på botnen av ein hermetikkboks.
- For å lage ei stor tromme kan ein snu ei søppelbøtte og spele på den. Gryter kan også fungere.

Vedkubbar/skeier

Du treng: to vedkubbar eller to skeier.

- To vedkubbar av tre kan bli eit instrument! Du berre slår dei mot kvarandre.
- To skeier kan leggjast saman for å lage eit instrument. Hald dei med ei hand og slå dei mot den andre handa, eller låret.

Liten gitar

Du treng: sylteglaslok, avlang og stiv papp til gitarhalsen, strikk.

- Set fire strikk rundt sylteglaslokket. Lim fast gitarhalsen til loket. Hald i gitarhalsen, og klimpre i veg på strikka!

Tamburin

Du treng: to papptallerkenar, tang til å lage hol med, tråd, små bjøller eller andre ting med hol i som lagar lyd, som til dømes skjell eller metallbitar.

- Legg tallerkane mot kvarandre og lag hol i kanten. Tre ein tråd gjennom hola, og tre tråden gjennom bjøllene slik at dei blir festa rundt kanten. Rist tamburinen så det blir lyd!

Panfløyte

Du treng: 6-8 sugerøyr, saks og teip.

- Klipp sugerøyra i ulike lengder, arranger dei frå det kortaste til det lengste, og teip dei saman. Blås i sugerøyra slik at det blir lyd!

Bjølle

Du treng: terrakottapotte, tjukk tråd, ring som er større enn holet i potta, pinne eller blyant å slå med.

- Tre tråden gjennom holet i potta, og fest ringen på innsida av potta. Hald i tråden på utsida, og slå med pinnen.

Rim og rytmekonsert

Lag dikt og legg på rytme til dei.

- Klipp ut korta med rimorda (sjå eige vedlegg).
- Del elevane inn i grupper på tre-fire elevar.
- Legg ordkorta utover pulten, og la elevane finne rimorda.
- Deretter kan dei lage små vers eller dikt.
Til dømes: Det var ein gong ein katt, som gjekk ut ei mørk natt og fann ein stilig hatt.
- Set saman dikt og ulike rytmar med instrumenta.
- Framfør dikta saman med rytmeinstrumenta, som ein rap-song.
Ein kan godt gjenta dikta fleire gongar, slik at det blir litt lengre. Om ein har eit opptaksprogram på iPad eller liknande, kan ein ta opp dikt og rytmar, for så å legge på endå fleire lydeffektar.

